

Pingstdagen

Den Helige Andes utgjutande

1 Mos. 11:1-9; Apg. 2:1-21; Joh. 14:23-31; Ps. 68:5ac, 10, 12a, 34b, 36

I Guds; Faderns och Sonens och den Helige Andes namn.

Vi hörde, förra söndagen, då vi gick in i sista påskveckan, den helige aposteln Petrus ord: ”Slutet på allting är nära”. Han uppmanade till förstånd och närvaro så att tiden skulle kunna ägnas åt det väsentliga; åt bönen.¹

Det är visserligen inte för oss att fråga om slutet. Samtidigt går det inte att komma undan frågorna. I synnerhet inte i en tid som denna där vi finner så många likheter med den tidiga Kyrkans lidande och förföljelser. I en tid då vi till och med kan dela det jag anar apostlarna upplevde efter uppståndelsen:

Nämligen: Innan Kristus uppenbarade sig för dem satt de gömda för omvärlden; rädda för att utpekas och förknippas med den Mästare de hade följt och som korsfästes som en värsta sorts bråkmakare. Och nu, efter Kristi upptagande till Faderns himmel, på nytt lämnade och utlämnade för världens hat.

Det går inte att komma undan frågorna. Vad händer med oss nu? Vad händer sedan? Finns det någon mening? Frågorna ligger latent i oss, även om den tid vi nu lever i vill inbilla oss annat; vill ge en bild av att vi vet allt, kan allt och själva är herrar över allt.

Men då ytans fernissa krackelerar; när livet tränger sig på, står den själv tillräckliga människan där ensam med sin tomhet utan tillgång till svar, utan mening och utan mål. Det är påtagligt att det modernistiska projektet berövade henne just detta. Till och med hoppet stals och nu har det gått så långt att inte ens språket för det heliga lever. Det blev bara tomma ord kvar; tomma ord i en till synes tom värld.

Därför föds desperationen – en ”överväldigande (akut) känsla av hopplöshet och förtvivlan i nödläge där man tycker sig sakna meningsfulla möjligheter att göra något.”² Därför söker sig människan till att, med iver, uppfylla sig själv med sådant som står till buds: materiella ting, berömmelse, makt, rikedom och hemmasnickrad religiositet.

¹ 1. Petr. 4:7

² Nationalencyklopedin desperation www.ne.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/desperation hämtad 2015-05-21

I evangeliet på Pingstaftonen hörde vi Kristus säga till apostlarna att världen inte kan ta emot Hjälparen. Låt oss se vad den helige aposteln Paulus skriver brevet till Efesierna. Han uppmanar till att inte längre leva som hedningarna eftersom deras tankar är tomma och deras förstånd förmörkat. De är, skriver han, främmande för livet i Gud på grund av sin okunnighet och för att deras hjärtan är hårda som sten³.

Därför kan inte Hjälparen tas emot⁴. För världen ser inte och känner honom inte. Kan inte känna honom, för språket är förlorat.

Men ”ni känner honom”⁵ säger Jesus till apostlarna. För ni är inte av världen, utan jag har utvalt er och tagit er ut ur världen. För ”om ni vore av världen, skulle världen älska er som sina egna. Men ni är inte av världen [...]. Därför hatar världen er.”⁶ Men ”låt inte era hjärtan oroas”, säger han. ”Tro på Gud och tro på mig.”⁷ Så inleds det Jesu avskedstal som dagens evangelietext är hämtad ur. Och det avslutas med den förbön som Jesus – som överstepräst – ber över lärjungarna.

Han ber: ”Fader, bevara i ditt namn dem som du har gett mig, för att de skall vara ett, liksom vi är ett. [...] Nu går jag till dig, och detta säger jag medan jag är i världen, för att deras hjärtan skall vara fyllda av min glädje. Jag har gett dem ditt ord, och världen har hatat dem, eftersom de inte är av världen, liksom inte heller jag är av världen. Jag ber inte att du skall ta dem ut ur världen (för de hade en mission här!) utan att du skall bevara dem för det onda. [...] Helga dem i sanningen, ditt ord är sanning. Liksom du har sänt mig till världen, så har jag sänt dem till världen. Och jag helgar mig för dem, för att de skall vara helgade i sanningen. Men inte bara för dem ber jag, utan också för dem som genom deras ord kommer att tro på mig”⁸

Ja, likheten med den första tiden är på många vis levande och det Kristus Jesus sade till lärjungarna har förts vidare till oss idag. Han sade ”Om ni älskar mig, håller ni fast vid mina bud. Och jag skall be Fadern, och han skall ge er en annan Hjälpare, som alltid skall vara hos er.”⁹

Liksom apostlarna på den tiden, bär vi människor fortfarande på frågor. Frågor som inte låter sig besvaras av världen, utan förutsätter att vi söker Gud; som förutsätter hjärtan inte av sten men av kött och vars svar står att finna i det nya liv vi ges genom dopet i vatten och Helig Ande; det liv vi lever i Kristi Kyrka vars födelse vi imorgon firar.

Jag sade igår, på Pingstaftonen, att låt oss den tid som är kvar vara uthålliga i bönen, våga oss ut från våra gömslen och frimodigt möta våra medmänniskor med orden ”Kristus är uppstånden!”, för den tiden är inte slut. Den är aldrig slut.

Så idag är det Pingstdagen. I och med Helige Andes utgjutande är Treenig Gud till fullo uppenbarad. Pingstdagen är också dagen för Kyrkans bildande. Och det finns ett ord; ett begrepp som, kanske mer än något annat, kännetecknar Kyrka och om vilket Treenigheten vittnar om, nämligen deltagande.

³ Jfr Hes. 36:26

⁴ Joh. 14:17

⁵ Joh. 14:17

⁶ Joh. 15:18

⁷ Joh. 14:1

⁸ Joh. 17:11-20

⁹ Joh. 14:15-16

Det är inte bara medlemskap, inte heller enbart gemenskap, men deltagande. Deltagande i det liv som är Gud; Gud för utan vilken inget kan vara. Deltagande i Kristus, deltagande i liturgi.

Att vara innebär mer än att existera.

Att vara förutsätter relation med Gud: Att delta i livet.

Dagens evangelium avslutas ”så stå upp och låt oss gå härifrån.” Detta är ingalunda en flykt, men kan bland annat förstås på två sätt:

1. Att lämna själv tillräckligheten och börja delta.
2. I och med deltagandet så följer vi och håller fast vid Jesu ord om att gå ut i världen och göra som vi blev tillsagda i dopet: Gå ut och gör alla människor till mina lärjungar.

Världen, hur dystert det än kan se ut, rör inte på fridsfursten. Och vi har fått det ha lovade: Hjälparen; Helig Ande är här. Här för alltid.